

Motion till riksdagen 2018/19:2271

av Solveig Zander och Ulrika Heie (båda C)

Barns sommarlov i ensamhet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att medverka till att kommunerna lever upp till skollagen och barnkonventionen och erbjuder meningsfulla aktiviteter också när skolan är stängd på sommarloven och under andra lov samt har en plan mot barnfattigdom, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

Motivering

Det händer att barn måste tillbringa delar av sommarlovet ensamma hemma, utan tillsyn av någon vuxen och utan sällskap av andra barn. Vi vet genom föreningar och organisationer att många barn är ensamma hela dagar även under andra lov. Det innebär att de kan vara utan mat en hel dag och att ensamheten kan locka barnen/ungdomarna till ”dåliga sociala kontakter och aktiviteter”. Glädjande nog uppger de flesta föräldrar, bl a i en undersökning som Majblomman genomfört, att de strävar efter att ge sina barn så mycket ledig tid som möjligt tillsammans med familjen. Motsägelsefullt är när de också svarar att man undviker att barnen är på fritids samtidigt som man säger att fritids behövs. Det innebär att en stängd fritidsverksamhet är ett problem för vissa föräldrar.

Av Majblommans rapport från 2017 framgår att 14 procent av de äldre barnen (mellan 14 och 16 år) har tillbringat en vecka helt ensamma hemma. 15 procent av de näst äldsta barnen har varit ensamma en vecka. Hela 3 procent av de yngre barnen, mellan 5 och 10 år, har varit ensamma i en vecka på sommarlovet. Att vara 5 år och ensam hemma, varje dag i en vecka, är inte acceptabelt.

Sommarlovet är krångligt att planera utan resurser och nätverk, speciellt när man är ensamstående. Familjerna pusslar och litat på släkten, och framför allt far- och morföräldrar. I Majblommans rapport konstateras att andelen föräldrar som tycker det är problematiskt har ökat från 17 procent 2015 till 22 procent 2017. Föräldrarnas ekonomi styr givetvis hur barnens sommarlov ser ut. Är man arbetslös, ensamstående med låg lön, berättigad till försörjningsstöd eller ligger strax över normen blir det inga utsvävningar. Det är alla dessa barn som behöver fritids och gratisaktiviteter för sommarlovet och andra längre lovdagar.

De riktade medel som regeringen har avsatt för 2017–2019 har enligt en uppföljning av Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällesfrågor (MUCF) visat att alla 290 kommuner i Sverige har sökt pengar. Dessa riktade medel gäller i 3 år så 2019 är det sista året. Vad händer sedan? Kommer kommunerna att driva sommarlovsverksamheten även fortsättningsvis? Dessutom är det inte bara sommarlovet utan alla lov längre än en dag som behöver erbjuda verksamheter riktade till barn och ungdomar. Riktade bidrag har nackdelen att de är kortsiktiga och innebär att kommunerna inte investerar i permanent verksamhet, vilket behövs om aktiviteter ska finnas på alla lov.

Med hänvisning till ovanstående behöver kommunerna arbeta fram en långsiktig plan för att inget barn ska behöva vara ensam under loven. Socialstyrelsen, som är den nya myndigheten som bär ansvar för dessa frågor, har en viktig uppgift att följa upp och medverka till att lovverksamheterna fortsätter. Specialdestinerade bidrag är kortsiktiga och behöver istället ingå i det generella startbidraget som möjliggör att kommuner kan arbeta långsiktigt och därmed arbeta fram en plan för hur man inom detta område motverkar barnfattigdom. Det är angeläget att motverka barnfattigdom och följa skollagen och barnkonventionen, d v s se till barnets behov och ha fritids öppet på sommaren och andra lovdagar och erbjuda kostnadsfria aktiviteter.

Solveig Zander (C)

Ulrika Heie (C)